

tantem, quod sollicitatus confiteatur cum ipso sollicitante; & quod est falsum, quod iste possit illum absolvere absque onere denunciandi; quia ita declarat Alexand. dum contrarium damnat.

58 Ratio est: nam ista non est causa sufficiens ad non implendum præceptum Gregor. XV. ut hic declaratur, & sic graviter peccabit Confessor, qui poenitenti dicat, non teneris denunciare.

59 Non tamen obligatur dictus Confessor admonere poenitentem, ut illum denuntiet; quia gravissimum est onus. Corell. hic, num. 47. & securius mihi videtur, dimittere inabsolutum, data discreta causa.

60 Si autem poenitens laborat invincibili ignorantia, vel de obligatione denunciandi, vel de insufficientia medii, quod assumit ad evadendum se ab obligatione, poterit Confessor illum absolvere; quia poenitens dispositus est, & alias non tollit Pontifex in isto casu iurisdictionem à Confessario. Vide Corell. & Hebas hic.

61 Adverte, quod Alexand. VII. approbavit in favorem Sancti Tribunalis quoddam decretum in 8. mensis Julij, anno 1660. & inter alia, hæc continet verba: *Propterea idem Sanctissimus declaravit, etiam si nulla fraterna correctio, vel alia monitio præmissa fuerit, omnino teneri, & obligatos accedere ad denunciandum: Nec posse illos à denunciando sub dicta fraterna correctionis, vel alio quovis prætextu retrahere, aut retardare.*

62 Quod quidem Decretum Romæ publicatum fuit, & sufficit, ut obliget, utpotè, vel declaratio ad mores, vel lex Pontificia; quamvis ex hac secunda parte non est improbabile, maiorem requirere publicationem. Vide Cursum Moral. tom. 3. tract. 11. cap. 1. punct. 6. §. 1.

63 Undè opiniones excusantes à denunciando prætextu: iam correctionis fraternæ: iam si emendatus est reus: iam si sollicitator non est suspectus de fide: iam si sollicitatus est complex delicti, non debent practicari. Vide eas in Diana, 1. part. tract. 4. resp. 10. & 11. & 4. part. tract. 5. resp. 23. de quo in meo foro consc. tract. 2. cap. 8. §. 10. punct. 6. à num. 327. in quo capite alia plura tractantur de sollicitationis materia.

64 Sollicitatus tamen ante denuntiationem se reddat moraliter certus de obligatione delatandi (ut dixi) num. 42.

65 Notandum hic venit, quod in omnibus occurrentibus circumstantijs, & casibus, quibus excusatur poenitens à delatione Confessoris, potest eum absolvere Confessarius, quin huic contraveniat damnationi, nam propositio loquitur, quando datur in poenitente obligatio delatandi: sed in his, quos supponimus casibus, non datur ea obligatio ex opinione probabile: ergo de istis non loquitur damnatio. Ita, & benè loquitur Corella hic, num. 50.

66 Vnicum, qui plures comprehendit, casum ponam à

me

OCTAVA PROPOSITIO:

DUPLICATUM STIPENDIUM potest Sacerdos pro eadem Missa licite accipere, applicando petenti partem, etiam specialissimam fructus ipsius celebranti correspondentem; idque post decretum Urban. VIII. Damnata.

EXPLANATIO.

68 **A**dvertendum 1. quòd in Missa Sacrificio duplex invenitur

fructus; unus ex opere operato, alter ex opere operantis. Primus immediatè procedit ex meritis Christi, qui in illa actione talem valorem, & virtutem posuit, non ex meritis ipsius Sacerdotis; & ideo quamvis Sacerdos non sit in gratia, invenitur hic fructus, & ex ratione appellatur ex opere operato. Et consistit, in eo, quod Sacrificium est, primò, satisfactorium pro poenis debitis pro peccatis, 2. propitiatorium, quia consequimur per illud auxilium, ut à peccatis mundemur, 3. Impetratorium, quia per illud impetramur alia bona, tam spiritualia, quam temporalia; 2. & 3. fructus non est infallibilis, ut ait Suar. 3. part. disp. 79. sect. 3. Primum infallibile esse, ait idem Suarez, sect. 6. & Lugo, de Eucharistia, disp. 79. num. 143.

69 Hic autem fructus, & habet communem applicationem, ab Ecclesia videlicet, pro omnibus fidelibus, tam vivis, quam

de

me adductum in foro consc. num. citato 313. (nimirum) si invenit Confessor poenitentem sollicitatam ad turpia, ab alio Confessore; sed ea circumstantia, quod imminet scandalum, si talis poenitens non communicat, vel instat Iubileum lucrare, vel Confessor timet damnum sibi, si inabsolutam dimittit poenitentem, vel in alio simili casu, potest illam absolvere, dummodò disposita sit, data fide ab illa, quod denunciabit quamprimum Confessorem, qui eam ad venerem in confessione sollicitavit: nam ita debet præsumi de voluntate DD. Inquisitorum, ait Cursus Moral. tom. 2. tract. 10. cap. 2. punct. 7. num. 19. fine.

67 Et quotiescumque timeatur, gravi fundamento, scandalum, vel grave damnum sibi, vel alio, faciendo delationem, non erit obligatio ad illam. Dixi, *Gravi fundamento*; quia non facile liberanda sunt ab ea mulieres, quæ allegantes dispendium sui honoris, convinci nequeunt, ut ad delationem accedant; sed potius persuadenda sunt, hoc pro honore suo militare; & Confessarii iustificata obligatione in illis, facilitent denuntiationem; quæ diversis modis fieri potest, non tantum Inquisitori, sed etiam Commissario Sancti Officij, verbo, aut scripto.

102. Lumbier, tom. 1. num. 132. pag. 323. duos concedit pro dilatione menses; additque, & bene, quod celebrans, qui pro duobus, aut tribus, iuxta alios, mensibus Missarum stipendia accepit, applicet sacrum vni determinato iuxta graduationem temporis, quo ab illo recepit, vt ordine iustitiae ei debita satisfaciatur; & insuper offerat pro intentione omnium illorum, qui stipendium tribuerunt, & nondum impleta sunt sacrificia commissa: nam cum hoc altissimum Missae Sacrificium, in quo Christus verus Deus offertur, iuxta probabilem sententiam, apud Leandrum, idem pro vno, ac pro pluribus valeat, quin diminutionem patiat, vt sol, qui absque sui dispendio vni, & alijs pluribus illuminat, pro omnibus illis valet applicare; sed hoc fiat cum causa (quia in probabili tantum assensu fulcitur) & sufficiens est praedicta: nullum tamen video ex eo, quod ita fiat inconueniens sequi, etiam non data causa: dummodo non assumatur, vt titulus, vt ad maiorem dilationem temporis, praeter dictum Missarum stipendia accipiantur.

DECIMA PROPOSITIO.

NON EST CONTRA IUSTITIAM pro pluribus Sacrificijs stipendium accipere, & Sacrificium vnum offerre, neque etiam est contra fidelitatem, etiamsi promittam promissione, etiam iuramento firmata, danti stipendium, quod pro nullo alio offeram.
Damnata.

EXPLANATIO.

103 **T**Ria in hac propositionis damnatione, declarat Alexander.

104 Primum est esse contra iustitiam, applicare vnam solummodo Missam pro intentione illius, qui stipendium dedit pro pluribus Sacrificijs.

105 Intelligitur hic contra iustitiam commutativam; quia laeditur ius alterius; & consequenter cum obligatione restituendi: sub mortali, si materia sit gravis, puta, quatuor regales.

106 Secundum, quod declarat est, quod erit contra fidelitatem promittere, quod illas mandatas Missas non applicabit pro alio, & non adimplere promissum.

107 Non loquitur propositio, nec de parte fructus correspondentis Sacerdoti, quem explicavi num. 34. nec in sensu posito, a num. 41.

108 Probabile tamen est, quod peccare contra fidelitatem, solum est veniale, si non datur alia circun-

stantia aggravans. Ita Dian. 1. part. tract. 17. & 3. miscel. resol. 9. & 4. part. tract. 4. ref. 122. cum alijs.

109 Tertium, declarat implicitè, & est, quod si iuramentum pro Missis applicandis addatur, erit contra Religionem frangere illud, taliter, quod si animum non habuit adimplendi dum iuravit, mortaliter peccavit periurio assertorio, vide explicationem propositionis 24. ab Innocentio XI. damnata anno 584. Si autem habuit animum adimplendi cum iuravit, sed non adimplevit, erit lethale, si materia est gravis, vt non applicare duas Missas, cum iuramento promissas propter stipendium quatuor regalium. Non vero erit lethale iuxta opinionem probabilem, non applicare vnam ex stipendio duorum regalium: quia parua materia est. Vide locum citatum. Contrarium tamen asserit Filgueira hic: quia licet stipendium Missae elargitum, materia parua sit, peccat mortaliter, si pro intentione elargientis non celebrat ratione damni elati, vt reputari debet privatio fructus vnius Missae. Ita Aragon, 2. 2. quaest. 85. art. 1. Bonacin. de Sacrament. disp. 4. quaest. vltim. de Eucharist. part. 7. §. 2. num. 6. & alij apud Filgueira.

110 Oppones 1. ex Mag. Hozes hic, num. 22. in favorem primae damnatae propositionis partis. Nam scribae non obligantur hodie taxam pro exercitijs sui officij servare; quia quod in illo saeculo con-

gruum erat; his temporibus insufficientis est: ergo pariter stipendium Missae, quod antea iustum erat, nunc incongruum iudicatur: eo, quia res excessivo emuntur pretio.

111 Cui argumento respondet Diana, 11. part. tract. 1. ref. 24. quod admittendo taxam pro scribarum exercitijs, pro nunc insufficientem esse, non ita intelligendum est de stipendio Missae, quia non datur pro tota congrua Sacerdotis sustentatione: & ita vult Ecclesia, cum ad Presbiteratum non admittat, nisi quem ex aliquo titulo rationabile habeat iuvamen pro illius alimentis. Et etiam advertendum, quod praesens, & commune stipendium Missarum, non ita antiquum est; sed paucis ab hinc annis, sicut hodie est admissum, & firmatum.

112 Oppones 2. ex immediata dictis: Nam Religiosi ordinantur in Sacris titulo paupertatis: ergo ipsi pro sua congrua sustentatione plusquam vnum stipendium recipere possunt?

113 Respond. quod titulus paupertatis est ius petendi à fidelibus eleemosinas à Papa concessum: & eo his praecipue coalescere debet congrua pro Religiosis Mendicantibus. Unde pluribus Pontificum Constitutionibus, de quibus Lezana v. *Monasteria Regularium*, praecipitur: & novissime in Tridentino, sess. 25. cap. 3. vt Conventus non admittant plusquam ex redditibus, & eleemosinis sustentare valent. Audi Tri-

stitia; & ex alia hæc circumstantia rarissimè accidet: & vt in plurimum damnantur omnes hæc propositiones, secundum quod sunt ruinæ, seu scandalorum occasiones.

89 5. Non damnatur sententia Basæi, verbo *Missæ*, 7. num. 10. affirmantis, quod pro celebrando Sacrificio *Missæ*, speciali circumstantia, vt tali tempore, primò (scilicet) manè, vel hora duodecima; aut nocturnum defunctorum recitandum pactando, aut tali loco, puta, satis distanti à domicilio Sacerdotis, posse Sacerdotem maiorem consueto stipendium recipere: quia hic non recipitur maior pro fructu specialissimo Sacerdoti correspondente, sed pro externo labore. Corell. hic, n. 59.

NONA PROPOSITIO.

POST DECRETUM URBANI, potest Sacerdos, cui Missæ celebranda traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, alia parte stipendij sibi retenta.
Damnata.

EXPLANATIO.

90 **S**entiendum est, non posse Sacerdotem, cui *Missæ* celebrandæ traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, retenta sibi alia stipendij parte; quia ita declarat Alexander, quod iam per Urbanum VIII. declaratum erat.

91 Ratio est; nam fit hoc, invitis rationabiliter (vt præsumitur) tradente, & accipiente stipendium minus: ergo contra iustitiam; & consequenter, si in materia gravi, erit lethale peccatum, cum obligatione restituendi.

92 Ex quo infertur, quod si commendans *Missas*, vel Sacerdos celebrans non sit invitus, vel si materia reservata est parva, vt duo regales, non erit lethale, dummodò pluries intra annum non fiat; quia tunc materiæ moraliter vniuntur.

93 Si verò gravis fuerit materia reservata, mortale peccatum erit, & cum obligatione restituendi Sacerdoti, cui minoratum stipendium traditur, eo incio, vel repugnanti de excessu. Et affirmare, solum esse veniale, iudico cum Corell. hic, num. 62. esse damnatum: nam materia supra quam damnatio cadit, gravis est. Contra Torrecilla, & Prado, asserentes, damnatum non esse; quia propositio solum dicit, *Licetum esse id facere*: Vnde, qui opinantur esse veniale, non iudicant licitum, sed illicitum, nam illicitum est, quod peccatum veniale est. Torrecilla, tamen eam opinionem, etsi non damnatam dicat, non sequitur. Ego verò nec sequor, & in damnatione comprehendi affirmo.

94 Quaritur 1. An si testator ordinavit in testamento dari pro *Missis* stipendium plusquam ordinarium; & aliqui Sacerdotes se offerant, qui contenti erunt ordinario, satisfaciat hæres, aut alba-

cea

cea tribuendo hoc, retento sibi excessu?

95 Respondet Mag. Hozes hic, num. 12. negando cum Fagundez, 1. Præcepto Eccles. lib. 3. cap. 10. num. 10. Tum: quia hoc est contra testatoris mentem. Tum: quia est contra Decretum Sacræ Congregation. ait Henao, 3. part. de Sacrific. disp. 3. sect. 5.

96 Quaritur 2. An Sacerdos pauper, qui stipendia maiora pro *Missis* accepit, possit postea, vt satisfaciat, *Missas* cum ordinario stipendio commendare? Respondetur affirmativè ex Thoma Hurtado, tom. 1. Moral. tract. 2. cap. 4. resol. 6. num. 169. & Fagund. ab ipso citato; quia iam satisfaciit meliori modo, quo potest. Sed obligatur (ait Hozes) restituere excessum, si ad meliorem fortunam venerit. Sed hoc negat Hurtado: quæ resolutio ipsius cum suo additamento hic non damnatur.

97 Non damnatur 1. quod Capellanus tradat alteri *Missas* celebrandas minori, ac ex Capellania stipendio gaudet. Ita Sacra Congregatio sub Urbano VIII.

98 2. Si Sacerdos tradens alteri, accepit maius stipendium, ratione consanguinitatis, affinitatis, vel singularis amicitia, potest illud maius sibi reservare. 3. Videtur, quod poterit reservare partem stipendij, si *Missas* celebrans sit contentus minori stipendio dummodò iste certior factus sit à tradente, de parte stipendij reservata. Sed hoc magna indiget circumspectio-

ne, & solum admitto in casu raro, vel ex aliqua causa, aut ex paupertate tradentis, & cum celebrans spontaneè cedit, non ex timore, quod alias *Missas* illi non tradet.

99 Hi ergò casus, dummodò tradatur celebranti stipendium iustum, liciti erunt; quia nec mandans, nec celebrans *Missas*, est rationabiliter invitus. Vide Cursum Moral. ita explicantem, tom. 4. tract. 15. cap. 7. punct. 5. §. 7. num. 135.

100 Additque Filgueir. hic propè finem, quod si verus adsit consensus iusto cedendi stipendio, non potest Episcopus statuere, ne Sacerdotes *Missam* celebrent pro minori stipendio à lege taxato; quia valet vnusquisque condonare quidquid voluerit. Et oppositum esse viam liberalitati occludere: quam Sacerdos in elemosinis de sibi devitis exerceri potest. Ita assert ex Soto, lib. 9. de iust. quæst. 6. artic. 1. ad 2. Villal. tom. 1. tract. 8. def. 15. num. 4. & ex alijs.

101 Quaritur hic Torrecilla, à num. 25. per quod tempus poterit Sacerdos detinere celebrationem *Missarum* pro quibus stipendium accepit? Et respondet: quod iuxta aliquos DD. per vnum mensem iuxta Ledesm. Villal. & Dian. per duos menses. At verò Leander à Sacramento, tom. 3. tract. 8. de Sacrific. *Missæ*, disp. 4. quæst. 18. extendit detentionem licitam ad tres menses; quia hoc tempus breve reputatur: quod probabile iudico.

B

Lum.

defunctis, & pro illis, quos Sacerdos ab Ecclesiae institutione nominat in Missa, ut Summus Pontifex, Episcopus, & Rex. Et habet specialem ab ipso celebrante, pro quo, vel quibus applicare voluerit.

70 Secundus fructus dicitur, *ex opere operantis*, quia ipse Minister causat illum ex propria dignitate, hoc est, ex gratia ipsius dignificante illud opus, sicut quodlibet aliud opus virtutis in gratia factum, v. grat. ieiunare, orare, & c. habet tria, esse meritum, satisfactorium, & impetratorium, & 2. & 3. pro aliis possunt applicari; sic etiam opus excellentissimum celebrandi, quatenus proprium Sacerdotis haec tria habet. Unde si Sacerdos non est in gratia, nullum habet fructum.

71 Si autem in gratia celebravit, liberum erit applicare alteri quidquid satisfactorii habet illud suum opus celebrandi, & etiam impetrationis ab ipso factae, in ipso sacrificio: non tamen poterit dare aliis meritum; quia hoc personale est, id est, solum accrescit operanti, non alteri.

72 Sentiendum est, non fuisse licitum, & potiori ratione non esse, post decretum Urbani VIII. accipere celebrantem, etiam ab eadem persona duplex stipendium pro vna Missa, applicando petenti partem specialissimam fructus correspondentis ipsi celebranti; quia ita declaratur hic ab Alexand. VII. Quod quidem per aliud decretum Sacrae Congregationis

iussu eiusdem Alexand. VII. editum, declaratum est, anno 1659. die 27. Octobris, quod decretum ad verbum adducit Mag. Hozes hic.

73 Decretum Urbani VIII. quod prohibet id ipsum, quod Alexander damnat in praesenti, invenies in tom. 4. Bullarii inter Bullas illius Pontificis, Bulla 43. §. 2. & in Filgueira ad hanc propositionem, qui etiam ibi adducit dubia circa illud exorta, & declarationes Congregationis Cardinalium ad ea dubia.

74 Rationes, quibus ostenduntur dissonantiae huius propositionis sunt.

75 Prima: quia ut celebrans sit capax illius fructus, debet esse in gratia: & status gratiae incertus est illi.

76 Secunda: quia data certitudine status gratiae, ignorat intentionem, seu extensionem, aut quantitatem (ut ita dicam) huius fructus, ut sciat, quod mereatur stipendium: unde Authores aliqui dixerunt, esse necessarium fructum trium sacrificationum pro vno accipiendo stipendio.

77 Tertia: quia non est certum talem fructum applicabilem esse: ideoque est disputabile: quomodo ergo pro incerto valore, & fructu, certum stipendium Sacerdos accipiet?

78 Quarta, & praecipua: nam qui Missam commendat, praesumitur velle fructum Sacrificii ex opere operato. Pro quo.

79 Adverte 1. quod, qui

pe-

petit pro stipendio Missam, semper praesumitur velle fructum Sacrificii ex opere operato (ut dixi,) unde si Sacerdos solum applicet illi fructum sibi correspondentem, pro comperto habeo, teneri ad restitutionem stipendii, utpote deficiens in substantia pacti.

80 2. Quod illud stipendium est iustum, & unicum pro vna Missa, quod vel a Synodali, vel a consuetudine statutum est, vel quod liberè accepit Sacerdos, etsi tenue, vel quod ex liberalitate dantis elargitur.

81 Ex quo sequitur, esse damnatos alios titulos, qui ab opinantibus fomentabantur, ut plus iusto pro stipendio acciperetur, si ve ad emendos libros Theologiae; si ve diurni alimenti ipsius Sacerdotis; si ve ut ipse subveniat parentibus egentibus; si ve quia Missa in die festo celebratur.

82 Similiter, qui liberaliter alter Missam tribuit, non poterit stipendium accipere, si ille, cui dat, applicat pro aliqua iustitiae obligatione.

83 Nec communitas, si ve Religiosa, si ve non, quae ex contractu applicat, vel ex fundatione aliquas Missas poterit pro eis stipendium accipere; nam in his casibus pro duplici iustitiae titulo applicaretur Sacrum. Corell. hic, 8. impr. a num. 57.

84 Non damnatur hic 1. quod Sacrificium applicatum pro stipendio, alteri elargiatur ex liberalitate, seu gratitudine; quia uterque hic titulus rectè componibilis est.

85 2. Possunt licitè Religiosi, qui ex Regula obligantur, vel ex Constitutione ad applicandas Missas pro defunctis, sui Ordinis; si ve quas ex consuetudine, vel statuto applicant, non ex iustitia, sed ex benevolentia, aut gratitudine, pro benefactore, Protectore, aut alio huiusmodi; recipere pro eisdem Missis stipendium. Haec, & praecedens opinio est Dian. part. 10. tract. 7. resp. 27. cum alijs, & part. 6. tract. 6. resp. 5. & ita tenet Cursus Moral. tom. 1. tract. 15. cap. 7. punct. 5. nam explicans hanc propositionem, §. 3. n. 116. amplectitur, §. 6. num. 129. cum alijs hanc opinionem. Ita etiam Lumbier, & Torrecill. hic.

86 3. Non damnatur, asserere, quod Sacerdos, qui indiget emere caram, hostiam, vinum, si ve ornamentum, ut celebret, possit in stipendio augere, quod in hoc infumit. Ita Torrec. n. 2.

87 Adverte, quod si in Ecclesiis, aut locis pijs non datur sufficiens redditus ad omnia praedicta, possunt Administratores horum locorum sumere plus stipendii, iuxta sumptus in hoc; nam ita determinat decretum Sacrae Congregationis sub Urbano, ut videri est in Cursu citat. n. 134.

88 Non damnatur, quod tribuens stipendium, & sciens applicatam esse Missam pro alio, qui etiam stipendium dedit, si voluntariè contentus fuerit cum speciali fructu Sacerdoti correspondenti, possit Sacerdos, etiam illud accipere: nam ex vna parte non fit ini-

stis

dentin. fess. citata: In predictis autem Monasterijs, & domibus, tam virorum, quam mulierum bona in mobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituitur, ac impostum conservetur, qui vel ex redditibus proprijs Monasteriorum, vel ex consuetis elemosinis sustentari commodè possit. Quod quidem Decretum, utpotè in materia gravi, non dubitandum est, sub mortali obligare. Caveant ergò Prælati, quorum cura est, si ve Novitios admittere, si ve Religiosos in Conventus mittere, aut domos de numero Religiosorum providere, iudicium Dei, si pro ipsis stat, quod exonerare possint Conventum, vel domum Religiosorum, quæ sustentare non valent eorum tot numerum, in alias distribuendo, non faciunt.

114 Nunc inquires: quid faciet Sacerdos pauper, qui plura accepit stipendia Missarum: & pro nunc satisfacere non potest? Nec debitum compensare autoritate Apostolica?

115 Ad quod Lezana, verb. *Missæ*, num. 29. respondet, quod applicet fructum specialem *Missæ*, sibi respondentem: nam de hoc casu non loquitur octava propositio. Insuper procuret indulgentias lucrare ex his, quas pro defunctis applicare conceditur, ut visitare ex Cruciatæ Bullæ quinque altaria, sumendo etiam alteram Bullam: quia sic in illa admittitur, ut indulgentiam duplicet. Item alia opera pia, orationes, assistentia devota ad *Missas*, quod est

valdè fructuosum. Hozes, num. 27; 28. §. Vnicum.

§. I.

QUID IN HAC PROPOSITIONE NON DAMNATUR.

116 **N**on damnatur i. asserere, quod celebrans poterit applicare fructum Sacerdoti correspondentem alteri, qui stipendium non dedit, etsi dedit, contentus illo præcisè fuit. Corella hic, num. 69.

117 2. Non videtur damnari in præsentii opinio Angel. Silvestri, Nav. Les. Navarra, & Lug. apud Dian. part. 11. tract. 7. resol. 27. Asserentium: quod in gravissima Sacerdotis necessitate, cui occurrere non valet aliquo decenti medio pro moderata suæ personæ sustentatione, potest accipere plura iusta stipendia pro vna celebranda *Missæ*: nam prædicta propositio non loquitur de isto singulari casu: & quia strictæ interpretationis est, restringenda potius, quam amplianda erit; & cum præsens casus ius naturale tangit, non est præsumendum, Summum Pontificem, qui ut Pastor communis, pius reputandus est, velit, nec in minimo se illi opponere. Torrec. hic, num. 7.

118 Et licet hæc resolutio videtur accedere ad illam damnatam per Innocentij XI. propositionem, quæ 16. est (nimirum) *permissum est furari, non solum in ex-*

terma; sed etiam in gravi necessitate. Prudenter tamen consideratum, non ita est: nam ista propositio de gravi loquitur necessitate, & præsens Sacerdotis egentis casus, de gravissima reputandus est, attenta dignitate, & modesta, moderata tamen decentia, qua se gerere debet, ne ab alijs despectui habeatur. Debet verò in hoc Sacerdos qui eget, cum magna circumspectione se habere; & ne periculose in hac materia procedat, non se sibi iudicem constituat, sed consulat pro praxi tuta statum suum cum viris timoratis, & doctis. Dian. part. 11. tract. 7. resol. 27.

119 Hæc apposui, iudicans eam necessitatem plusquam gravem, attenta Sacerdotis dignitate, ut non vilipendio exponatur: & quia rarò id contigit; cum alia media suppetere communiter valent, iam Episcopo recurrento, iam alijs pijs viris illi succurrentibus, iam unico (si congruum est) stipendio *Missæ* Sacerdote contento. Si autem stipendia ita incongrua fuerint, vel etiam aliquod congruum, non tamen sufficiens pro occurrente maxima necessitate, nec alia inveniuntur media, & plusquam gravis necessitas iudicetur, tunc casus eam opinionem ut probabilem admitto: alio autem modo damnatam hic assero.

120 Huic doctrinæ assentit Henao explicans decreta de celebratione *Missarum*, citans Lug. lib. 5. cap. 12. quest. 4. num. 29. per hæc verba: *Quod de extrema di-*

ctum est, extenditur probabiliter ad valdè gravem. In qua aliter Sacerdos nequeat providere de necessarijs.

121 Item Diana, 11. part. tract. 7. resol. 27. ait: *Licet etiam probabiliter in valdè gravi Sacerdotis necessitate plura stipendia iusta vnius *Missæ* recipere pro sufficienti vitæ Clericalis sustentatione. Nec Decreta Cardinalium anni 1625. loquantur in hoc casu.*

122 Insuper Carli in 2. censur. cap. 70. num. 5. dicit: *Si necessitas sit valdè gravis, cum privilegio extrema gaudeat: si aliter eam sublevare nequeat Sacerdos, pro vna *Missæ* potest plura stipendia iusta accipere: neque prohibitiones Pontificia loquantur in hoc casu, cum non intendant iuri naturali derogare.*

123 Hos Authores adducit Mag. Hozes ad prop. 10. num. 6. 7. & asserit num. 8. hoc damnatum non esse.

124 Addit 1. ad dicta Torrecilla, num. 12. Quod dictus Sacerdos lucrare indulgentias debet, invisendo altaria per Cruciatæ Bullam, & orationes, aliaque pia opera applicare pro animabus Purgatorij, pro quibus commendatæ sunt *Missæ*.

125 Addit 2. quod Sacerdos, qui bona fide plura pro vna *Missæ* stipendia accepit, & bona etiam fide insumpsit, si per ea non est factus ditior, non tenebitur postea, quamvis id advertat, restituere excessum, nec alia sacrificia pro illis acceptis stipendijs offerre: quia

bonae fidei acceptor, & bonae fidei consumptor.

126 3. Non damnatur, quod si Sacerdos accepit stipendium implicata papiro a commendante, qui dixit illi, ut sibi applicaret quinque Missas: & apperrens postea Sacerdos stipendium in papiro involutum, solum pro quatuor sacrificijs stipendia consueta invenit, non tenetur, nisi quatuor applicare: quia praesumitur, quod si hoc adverteret, dum accepit, dictis non staret dantis. Hozes ad proposition. 10. num. 20.

§. II.

UNICUM RESOLVITUR
dubium.

127 **Q**uæritur, utrum si in aliqua Provincia, Diocesis, aut Civitate increverit consuetudo (ne dicam abusus) tradendi stipendia pro Missis in congrua minorata, & minus iusta (ne dicam iniusta) ut exigebat ratio, possit, v. g. Prælatus Conventus, quando non occurrit, qui iusta tribuat, vel alijs medijs non valet acquirere, recipere ex illis incongruis stipendijs tantum, quantum rationabile, iustumque stipendium videretur, aut taxatum erat ex antiqua consuetudine, aut praesenti Synodali Episcopatus: praecipue si eius communitatem aliter sustentare non potest moderato, & vsitato victu?

128 Suppono, quod DD. Episcopi debent suam activitatem, ze-

lumque ad hoc applicare, ut decens, & congruum tribuatur pro sacrificijs stipendium: nam in hoc ad quietem, & pacationem conscientiarum attendent, & decens iuvamen pro Ministrorum sustentatione. Ovis suis persuadant, ut si centum pro anima non possunt mandare in testamento Missas cum rationabili, & congruo stipendio, relinquunt tantum quinquaginta cum iusto. Et forte hoc erit Deo placidius, iucundiusque, & suis animabus fructuosius.

129 Dico ergo, quod in probabile mihi non videtur affirmativè respondere. Ratio est: tum, quia absolute non est dicendum, nec dicitur stipendium, quod est iniustum, & incongruum, sed cum addito (nimirum) incongruum, seu iniustum: & propositiones damnatae de stipendio absoluto loquuntur.

130 Tum, quia propositio decima non loquitur cum hac prudenti moderatione, & limitatione: & forsitan damnata non fuisset, si hunc modificatum assensum haberet.

131 Dices: Esse contra iustitiam, & fidelitatem: ut in hac damnatione declaratum est, accipere eleemosinam pro pluribus sacrificijs, & vnum tantum offerre: ergo licet incongrua sint stipendia: semel quod pro pluribus sacrificijs accepta est eleemosina, tot idem iuxta initum pactum celebranda sunt.

132 Respondeo, quod haec etiam propositio non dicit stipendium,

dium, seu eleemosina incongrua, sed absolute eleemosina pro sacrificijs: & non est absurdum, & irrationabile, quod intelligatur de eleemosina congrua, & stipendio iusto, non ut iniusto habito, & tolerabilius, hoc rationabiliusque reddit prudens limitatio, seu exceptio (nimirum) communis si increvit usus, seu abusus de incongruo, seu iniusto stipendio, & ea circumstantia, ut Prælatus sui quilibet alius Sacerdos non possit alia via stipendia acquirere iusta. Hoc enim, si vna, aut altera vice accideret (videlicet) quod in resolutione affirmo, nullatenus admitto; sed potius assero, quod, vel tot sacrificia celebrentur, quod fuerint incongrua stipendia accepta, vel melius, quod dimittantur, ut ego non semel feci.

133 Explicatur, & confirmatur meum asserum per aliud probabile de famulis cum dominis se convenientibus cum iniusto salario. Nam si famulus cum necessitate compulsus, & ne illam commoditatem admitteret, pactum fecit cum domino minus iusto, retenta intentione, non cedendi iusto salario: vel etiam si intenderet cedere, fuit pactum manifestè iniustum, potest famulus iste se compensare iuxta prudentis viri iudicium. Ita asserit Cursus Moral. tom. 3. tract. 13. cap. 1. punct. 19. num. 316. quod iterum redibit in explicatione proposit. 37. ab Innocent. X l. damnata.

134 Pariformiter, si necessitate compulsus, & nullam aliam

occasionem bonam expectans, & ne praesentem omittat, recipit Prælatus, seu Sacerdos privatus stipendia iniusta, non intendens cedere iuri suo, poterit ea tantum sacrificia offerre, quae iustum attingunt stipendium. Sic ergo his relatis circumstantijs, probabile iudico resolutionem datam: sen per Summo Pastori, insuper & doctis iudicium meum submittens.

VNDECIMA PROPOSITIO.

PECCATA IN CONFESIONE
omissa, seu oblita ob instans vita
periculum, aut ob aliam causam,
non tenemur in sequenti
confessione exprimere.

Damnata.

EXPLANATIO.

135 **S**entiendum est, quod peccata oblita, seu omissa in confessione ob periculum instans mortis, vel ob aliam (rationabilem intellige) causam obligamur ad ea postea confitenda, quia sic declarat hic Alexander.

136 Ratio est: nam omnia peccata subiicienda sunt Ecclesiae clavibus, ut constat ex Tridentin. sess. 14. cap. 5. Canon. 8. iuxta possibilitatem poenitentis: ergo illa peccata, quae ex aliqua causa rationabili non sunt directè subiicienda, postea subiicienda sunt.

137 Non damnatur hic ratio quod quando poenitens non est certus de numero determinato

peccatorum, v. g. An sint viginti, & addit, plus, minusve, si postea comperiat esse plura, vt viginti vnum, aut duo, non obligatur ad illo confitenda. Sed non inde inferas, esse idem dicendum de illo, qui sub dubio confitetur aliquod peccatum, & postea advertit esse certum; nam hic debet postea, vt certum fateri illud. Licet satis difficile sit, disparitatem dari, vt ponderat Lugo, de Poenit. disp. 16. sect. 2. §. 4. num. 79. Nec etiam damnatur sententia docens, quod consuetudinarius, aut concubina, quæ ex eo, quia non potest declarare præfixum peccatorum numerum, confitetur tantum consuetudinem in ea materia, & concubina tempus, quo libidinibus insumpsit, non tenetur postea, etsi de certo numero recordatur, eum confiteri; nam in ea confessione includuntur, vt confessæ peccata, quæ postea memoriæ occurrunt. Ita Corella. Ego tamen semper consulere, illa memorata peccata iterum, vt prædeterminata confiteri: nam si datur præceptum Trident. confiteri speciem, & numerum: si numerus non est confessus, dabitur obligatio, si memoriæ occurrat, ad eum confitendum.

138 2. Non damnatur, asserere, quod si præcisè circumstantia oblita fuit, solum circumstantia debet confiteri, v. g. votum habens, & peccans contra castitatem, de qua est votum, si confitendo peccatum contra castitatem, oblitus fuit circumstantiæ voti, sufficit

postea dicere: *Fregi vinum votum.* Sic Trull. lib. 2. cap. 2. dub. 12. num. 24. & alij. *Idem non est: ubi* 139. 3. Non damnatur opinio Dian. 3. part. tract. 4. resol. 124. asserentis cum alijs, quod peccata oblita, seu ex gravi causa ommissa in annuali confessione, non est obligatio ad ea confitenda, vsque ad sequentem annuam confessionem, nisi adsit mortis periculum, vel communicandum sit. Ita Torrecilla hic, num. 9. attende ad casum proposit. 38.

140 Suppono, quod peccata confessæ in Sacramento informè, non est obligatio ad postea confitenda, quia subiecta sunt in vero Sacramento: & cum in sequenti confessione ablatum fuerit obex, peccata omnia delebuntur.

DUODECIMA PROPOSITIO.

MENDICANTES POSSUNT
absolvere à casibus Episcopis reservatis, non obtenta ad id Episcoporum facultate.

Damnata.

EXPLANATIO.

141 **S**uppono, quod casus Episcopis reservati, in duplici sunt differentia, alij à iure communi ipsis commissi, seu reservati, id est, quos Papa reservat, seu committit ipsis. Alij, quos ipsi Episcopi sibi reservant, vel in suis Sinodalibus per modum iuris, vel ab homine: & qui ab homine sunt, hoc est per

mo-

modum præcepti, expirant, ipso Episcopo mortuo, vel cedente Episcopatu, aut deposito à iurisdictione.

142 Inter casus DD. Episcopis commissos, sunt aliqui per specialem Bullam ipsis reservatis, vt abortus, & excommunicatio ipsi annexa, quam Ordinarijs reservavit Gregor. XIII.

143 Sentiendum ergo est, non posse Mendicantes absolvere à casibus, quos Episcopi reservant à iure, vel ab homine, non obtenta ab ipsis facultate ad hoc, quia ita declarat Alexand.

144 Undè, quamvis antea Mendicantes haberent facultatem, præcipue ab Eugenio IV. vt videtur in nostro Frat. Antonio à Spiritu Sancto, tract. 2. de privil. disp. 3. sect. 1. num. 23. & in Cursu Moral. tom. 1. tract. 6. cap. 13. punct. 3. num. 51. hodiè tamen non possunt, propter hanc, sive revocationem, sive damnationem Alexand. Iudico tamen damnari hanc propositionem; quia erat contra Decretum Urbani VIII. talia privilegia revocantis.

145 Et nullatenus admittendus est titulus ille apparens (nimirum) quod licet Mendicantes, de quibus solum loquitur, ex vi suorum privilegiorum non possint ab his casibus absolvere, benè tamen ex communicatione cum alijs regularibus, circa hoc fortè privilegia habentibus. Si hoc esset, quemnam effectum haberet, vel revocatio Urbani, vel Alexandri damnatio intendentium in hoc Ecclesiæ

rectam gubernationem? Et sic ab hoc titulo, vt improbable fugiendum est.

146 Nec etiam regulares non Mendicantes ab his casibus sub ratione regularium absolvere possunt, nam per Urbanum VIII. revocata sunt circa hoc eorum privilegia, & etiam per Clementem X. vide Lumbier, tom. 1. Summæ, num. 1180. & Torrecilla in consult. tract. 2. consult. 4. à num. 12; & non videtur rationi consonum, quod Mendicantibus, qui regulares sunt, ablata sit hæc facultas, & quod regulares eam habeant.

147 Intellegitur etiam hæc damnatio de communicantibus in privilegijs cum Mendicantibus; quia destructo principali, destruitur accessorium.

148 Nec etiam valet dicere, hoc Decretum Alexandri non esse in Hispania publicatum; quia eius publicatio necessaria erat, secundum probabilem sententiam, vt obligaret, iuxta dicta in advertentijs initio positis, num. 5.

149 Nam ad hoc dicitur, quod etsi demus, non obligare; quatenus lex, seu præceptum est, obligat tamen quatenus declaratio Summi Pastoris est, quæ non indiget, vt ei assentiamur, & obligati maneamus publicatione, sed notitia certa, ex quacumque via eam acquiramus.

150 Undè ille, qui post certam huius Decreti notitiam prædicaverit has, vel harum, aliquam propositionem, non delinquet contra eius decretum in Hispania, qua-

te-